

host do domu

obecní zpravodaj občanů Hostětína | červen 2004 |

1/2004

Milí čtenáři,

přijměte toto číslo „hosta“ především jako pozvánku na nedělní putování po sochách. Mimo to v čísle najdete rovněž toulky provázející vás minulostí – ať už prostřednictvím historických map nebo starých fotografií.. Přejeme Vám příjemné čtení.

Neobyčejná pouť krajinou

Spolu s tímto číslem „hosta“ dostáváte do každé domácnosti dvě složky s katalogem a mapou soch, které jsou umístěny v okolí naší obce. Věříme, že pro řadu z vás je to vítaný dárek, který vám i vašim blízkým přijde vhod.

Mimo příležitostné využití mapy či katalogu si vás dovoluujeme pozvat zrovna na tuto **neděli 20. června**, kdy jsme připravili turistický pochod s názvem „**severjihovýchodzápad**“. Podle zdatnosti si můžete zvolit trasu, která vám bude vyhovovat: délka tras se pohybuje od 300 metrů po 30 kilometrů. To podle toho, kolik se rozhodnete navštívit soch: pokud obejdete všech patnáct, tak budete mít v nohách zhruba třicet kilometrů; a naopak jen malý kousek je to k nejbližším „Skřítčkům“, kteří se houpají na okraji dědiny.

Pokud se budete chtít pochodu zúčastnit, vyzvedněte si **v neděli od 7.00 do 14.00** na našem obecním úřadě záznamník – kartičku, do které vám u

jednotlivých soch „kontrolori“ otisknou razítko na důkaz toho, že jste na daném místě skutečně byli. Mimo budete mít možnost se během putování na vybraných místech občerstvit či dokonce nakoupit drobné upomínkové předměty. Pak se stačí vrátit s orazítkovaným záznamníkem zpět na obecní úřad a těšit se na **čtvrtou hodinu odpolední**, kdy se budou losovat ceny pro úspěšné turisty. Třeba budete mít štěstí a odnesete si například trekingové boty, které věnoval slavičínský Prabos. Avšak pokud na vás při závěrečném losování cena nevybyde, tak vám určitě zůstane aspoň zážitek z pěkného výletu. Tak neváhejte a v neděli vzhůru na neobyčejnou pouť okolní krajinou!

Startovní místa:

Hostětín, obecní úřad: 7 – 14 hod.

Pitín, škola: 7 – 9 hod.

Šanov, obecní úřad: 8 – 9 hod.

Na startu pro účastníky: mapy, záznamníky

Kontrolní stanoviště:

stanoviště jsou u 15 soch okolo Hostětína, Pitína, Šanova a Rokytnice

Cíl:

Hostětín, obecní úřad.
V 16 hod. losování cen mezi navracenými účastníky.

Jak jsme Pitíňanom ukradli Olšavu

Omlouvám se sousedům z Pitína za provokující název, ale doufám, že po přečtení následujících řádek jim na tvářích zůstane jen úsměv. Možná se tato skutečná událost dá převyprávět jako zajímavý příběh, leč popíšu jen zaručené a podložené skutečnosti.

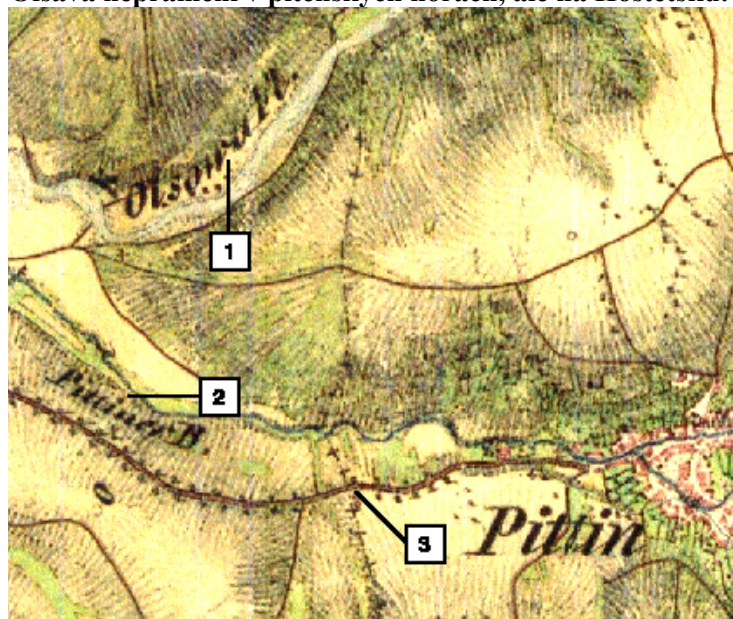
Vše má kořeny v 1. polovině 19. století. V roce 1817 vydal císař František II. patent, kterým vyhlášoval tzv. stabilní katastr – ucelený soubor pozemkové evidence v monarchii, který významně zdokonaloval v té době platný tereziánský katastr. Došlo k prvnímu celoplošnému geodetickému zaměření všech pozemků, geodeti vyhotovili pro každou obec katastrální mapu v měřítku 1:2880, na kterou navazuje i v současnosti platný katastr nemovitostí. V Hostětíně byla tato mapa vyhotovena v roce 1828 a podstatná část současných hranic parcel byla tak poprvé zaměřena téměř před 180 lety. Využití tohoto rozsáhlého mapování bylo mnohonásobné: předně bylo přínosem pro císařskou pokladnu v přesnější evidenci dani z nemovitostí. Mimo jiné pak tyto mapy sloužily jako podklad pro tzv. **mapy II. vojenského mapování**.

Právě tento jednotný soubor map pro Čechy a Moravu (spolu s mapami z I. vojenského mapování z 2. poloviny 18. století) převedla Laboratoř geoinformatiky Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem do digitální podoby a zpřístupnila široké veřejnosti na internetu (viz <http://mapy.geolab.cz>). Přestože jsem mapy stabilního katastru, ze kterých II. vojenské mapování vychází, znal, s detektivním zaujetím jsem si tyto unikátní mapy chtěl prohlédnout a podívat se tak na krajinu, jak vypadala téměř před dvěma stoletími.

Kolorované mapy jsou velmi podrobné (měřítko mapy je 1:28 800, tedy 1 cm odpovídá 288 m ve skutečnosti) a ukazuje detailně stavby, cestní síť, barevně odlišené lesy, louky, ornou půdu či zahrady. Krajinu v našem okolí pak zachycuje ještě před vybudováním železniční trati (v roce 1888) - v době, kdy byl rozloha lesů byla patrně nejmenší v celé historii osídlení našeho kraje. Zemědělsky obdělávaná půda zasahovala do míst, kde nyní roste stoletý les.

Moji pozornost však poutalo místo, kde se nad Bojkovicemi Olšava stéká s Kolelačským potokem. K velkému překvapení jsem zjistil, že od Pitína přitéká Pittiner B. (Pittiner Bach – Pitínský potok) a ke Kolelači je v mapě napsáno Olsawa Fl. (Olsawa Fluss – řeka Olšava)! Navíc, potůček, který pramení u nás na Uhlárce a protéká Olším, je v mapě nazýván Olsowka B. (potok Olšůvka) a jako by potvrzuje dojem, který v té době měli rakouští geodeti:

Olšava nepramení v pitěnských horách, ale na Hostětsku!

▲Detail z vojenské mapy z r. 1837-8: potok na Uhlárce nese jméno Olšůvka [1]. Pro orientaci je zvýrazněn v té době zájezdní hostinec v Kolelači [2] a polní cesta v Lepkách [3].

◀Výřez ze stejné mapy: soutok nad Bojkovicemi - jako Olšava [1] označen potok z Kolelače, zatímco od Pitína [2] teče Pitínský potok. Na obrázku je dobře patrná silnice z Bojkovic do Pitína [3].

Pro uklidnění jistě zjitřelých pitěnských hlav, kterým jsem tímto sáhl na prastarý odkaz a dědictví, oprava toho omylu. Jak k němu došlu těžko soudit, protože v roce 1804 ve vrchnostenském dotazníku Pitěňští na otázku „*Jaké říky neb potoky se v obci nacházejí, jaké jméno takové mají, z kterého místa určitého počátek svůj nesou, pak do které říky aneb potoku odbíhají a se tam shromažďují?*“ odpověděli: „*Počátek vody se jmenuje »Olsawa« a do Moravy padá.*“, zatímco v Hostětíně purkmistr Jan Kovařík a fojt Jan Chmelík píše „*Potok jeden se vynachází a svůj počátek bere z »Nadbukoviny« od Šanovského kotára, a padá do řeky »Kolelečnej«*“. I v jiných mapách z druhé poloviny 19. století, obdobně i jako ve výše zmíněném dotazníku z počátku téhož století, Olšava tedy teče tak, jak se patří – od Pitína.

Na úplný závěr popisu malého omylu v jinak precizní rakouské vojenské mapě, malý dovětek: z pohledu geologického vývoje našeho okolí není velká chyba nazývat Kolelačský potok Olšavou. Ta totiž v měla své zdrojnice až na Valašskokloboucku. Dravější přítoky Váhu však prořezali hraniční hřeben v místě dnešního Vlárského průsmyku a přetáhly tak celé povodí Vlára, která dřív byla přítokem Olšavy, do Váhu. Podle tvarů terénu a geologických nálezů pak tato zdrojnice Olšavy, jistě vodnější než pitínská Olšava, protékala sedlem nad Hrádkem a dál pokračovala v trase současného potoka Kolelač a stékala se s Olšavou nad Bojkovicemi. Kolelačem tedy tekla kdysi „*stará Olšava*“ z povodí, které teď odvodňuje Vlára.

Olšava po jedenácti letech

Ještě jednou o Olšavě, tentokrát současné. V roce 1993 uspořádala brněnská Veronica v povodí Olšavy po Bojkovicích třídní praktický seminář s názvem **Voda a krajina**. Jak už název semináře napovídá, zúčastnění starostové, vodohospodáři a odborníci se zaměřili na čistotu vodních toků v této pramenné části řeky Olšavy. Význam semináře pro Hostětín spočíval v tom, že díky výsledkům a závěrům se později v roce 1996 se u nás podařilo prosadit výstavbu kořenové čistírny odpadních vod.

Mínulý týden se podobné pracovní setkání uskutečnilo znovu: se stejným názvem a ve stejném území. Skupina obdobného složení jako před jedenácti lety procházela ve středu povodí Olšavy a navštívila přímo v terénu místa, kde

teče voda vynikající kvality, ale i toky, kde, jak řekl hydrobiolog Miloš Holzer, je voda tak znečištěná, že při odebrání vzorků jde o zdraví. Ve čtvrtek pak se v kulturním domě v Pitíně účastníci vyslechli přednášky srovnávající kvalitu vody v povodí nyní a před jedenácti lety a o možnostech čištění odpadních vod. V závěrečné debatě se pak hovořilo mimo jiné o způsobech, jak čistit vodu v roztroušené zástavbě (například na Kopanicích) či jak je možné, že před 100 lety byly perlorodky, žijící jen v té nejčistší vodě, i v potocích pod vesnicemi s tisícovkou obyvatel a příslušným množstvím dobytka.

Ze srovnání současného stavu se situací před jedenácti lety vyplynula například zlepšující se kvalita vody v potocích Kolelač a Vasilsko, která souvisí jednak s přechodem hospodaření na ekologické zemědělství a též s vybudováním naší čistírny. S rostoucími požadavky na kvalitu vypouštěné vody z čistíren odpadních vod je pro nás důležité se do budoucna zaměřit na snižování obsahu fosforu, který se do odpadní vody dostává mimo jiné z pracích prášků. Pokud je fosforu ve vodě více než je obvyklé, projevuje se během léta „vodním květem“ na nádržích. Pro Olšavu vyznělo srovnání nelichotivě: z velmi kvalitní vody na obcí, se pod Pitínem stává silně znečištěná voda, kterou je skutečně potřeba čistit. Věříme, že se to Pitínským brzy podaří.

Kouzlo starých fotografií

Nedocenitelné poklady skrývají krabice či alba, ve kterých jsou uloženy staré fotografie. Troufám si říct, že pro každou generaci jsou zajímavé: starší si zavzpomínají jak to tehdy bylo či vypadalo, nebo naopak u mladších taková zažloutlá fotka vyvolá často údiv a potěšení.

Pro inspiraci vám představíme dvě fotky. První z nich je vyfotografována po 2. světové válce. Záměrně nebudu popisovat místo, kde tato poslední hostětská došková chalúpka stála. Zajistě si pamětníci sami vzpomenou a poradí těm mladším. Hodně napoví i dům na levém okraji snímku.

Druhá fotka je stejně zajímavá: třiatřicet dětí z hostětské jednotřídky se s panem učitelem Vychodilem fotografovalo před školou v roce 1965. Zatímco předchozí snímek s doškovou chaloupkou se navrátit nedá, u této fotky to z části půjde. Pokládám vám, spolužáci a kamarádi, kteří jste na snímku vyfotografováni, otázku:

Což takhle se sejít letos v srpnu při nedělní hodové slavnosti a vyfotit se po letech znovu?

Pokud se vám to zdá jako dobrá záminka pro společné setkání, ozvěte se mně.

Jarka Studenková (sedící v první řadě třetí zleva)

Studenti ve venkovské krajině

Od pátku 14. května do neděle 16. května 2004 se podruhé uskutečnila konference s názvem Venkovská krajina. Šedesát studentů širokého spektra přírodovědných oborů si v pátek ve Slavičíně navzájem představilo výsledky svých prací zaměřených právě na venkovskou krajinu. V sobotu se pak studenti, rozdělení do pracovních skupin, snažili o návrh krajinářských úprav na Jahodiskách mezi Hostětínem a Pitínem.

Počet studentských prací a návrhů, které jsou věnovány Hostětínu a okolí, se tak zvyšuje: mimo jiné máme urbanistické návrhy vzešlé ze semináře studentů architektury. Protože v obou případech platí to, že nezatížený pohled někoho zvenčí je pro místní cenný, chtěli bychom v nejbližších měsících připravit podvečerní diskusi nad výsledky těchto studentských prací.

Jak jsme volili?

Jen telegraficky a pro zopakování k čerstvým výsledkům voleb do Evropského parlamentu:

ze 183 voličů přišlo v Hostětíně k volbám 81 osob, kteří odevzdali 80 platných hlasovacích lístků. Účast voličů (43,7%) tedy jako obvykle převyšuje celostátní průměr (a to téměř dvojnásobně) a i ve Zlínském kraji jsem se zařadili mezi dvacítku obcí s nejvyšší volební účastí.

Následující tabulka představuje strany podle počtu získaných hlasů při volbách v Hostětíně (ostatních 21 stran nezískalo u nás ani jeden hlas):

Název a číslo strany	Platné hlasy	
	celk.	v %
Křesť. demokr. unie-Čs.str.lid. (20)	40	50,00
Komunistická str.Čech a Moravy (24)	14	17,50
Občanská demokratická strana (6)	12	15,00
Strana zelených (9)	4	5,00
NEZÁVISLÍ (32)	3	3,75
SNK sdruž.nez. a Evropští dem. (1)	2	2,50
Česká str.sociálně demokrat. (4)	2	2,50
Konzervativní strana (11)	1	1,25
Strana za životní jistoty (26)	1	1,25
SVOBODNÍ (29)	1	1,25

Rokytnská výzva

Tak se jmenuje společný dokument představitelů obcí příhraničních mikroregionů Bojkovsko, Uherskobrodsko a Jižní Valašsko, v níž vyjadřují zásadní nesouhlas s připravovanou změnou režimu na česko-slovenské hranici po 1. květnu 2004. Právě rokytenští tuto výzvu iniciovali a organizovali petici proti připravovaným změnám na česko-slovenské hranici. Vy, kteří jste pod tuto výzvu připojili svým podpisem, vězte, že do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, kde se příslušný návrh zákona projednává, bylo předáno 125 petičních archů s cca 2576 podpisy těch, kteří nesouhlasí s připravovanými změnami na česko-slovenské hranici.

Nezbývá než doufat, že tato vlna nesouhlasu obrátí mínění poslanecké sněmovny ve prospěch nás, obyvatel, kteří v příhraničí žijí. Jinak by naše cesty po zelené hranici, například na tradiční setkání na Peňažné, které letos bude 21.8., nebyly tak jednoduché jako doposud.

Více na <http://www.rokytnice.org>

Máj

Za vydatného přispění otců letos postavili máj i „mladí páni“. Po dlouhé odmlce od přestavby kapličky (malý máj naposledy snad někdy v roce 1995) se letos májka vztyčila u kapličky v první květnový podvečer. Tedy dříve než velký máj obecní, který jsme opožděně postavili až čtvrtý květnový den.

